

ЗАГОТІВЛЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПАЛИВНОЇ ДЕРЕВИНИ У ДП «СКРИПАЇВСЬКЕ НДЛГ»

Іванчук Р.В., гр. 205-23МВ-01,

Козлов С.О., гр. 205-23МВ-02

Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор **Карпець Ю.В.**
Державний біотехнологічний університет

Енергетична криза, з якою зіштовхнулася Україна, є одним із найболючіших наслідків повномасштабної російської агресії. Тому паливна деревина в економіці України не втрачає актуальності з ряду ключових вагомих причин. Одними зі стабільних виробників альтернативного джерела енергії паливної деревини є підприємства лісового господарства України.

У зв'язку з викладеним метою роботи був аналіз наявності і заготівлі паливної деревини та пошук шляхів раціоналізації використання сировинних ресурсів при проведенні лісозаготівлі у ДП «Скрипаївське НДЛГ»

Спочатку аналізували загальні показники заготівлі деревини у ДП «Скрипаївське НДЛГ» в цілому та у розрізі лісництв за 2023 рік.

Особливістю лісгоспу є те, що до складу входять лише два лісництва, але з діаметрально різним породним складом. У Скрипаївському лісництві абсолютну більшість за площею становить сосна звичайна, а у Мохначанському лісництві – дуб звичайний.

Запланована площа рубок у лісгоспі на 2023 рік була 527 га. За фактом площа здійснених рубок становила 367 га. У Скрипаївському лісництві в насадженнях сосни звичайної було заплановано рубки на площі лише 58 га. Рубки проведено в повному обсязі у 2023 році. У Мохначанському лісництві в листяних насадженнях було заплановано рубки на площі 470 га, але проведено значно менше від плану – лише на площі 310 га.

У структурі рубок по лісгоспу в цілому абсолютно переважали інші РФОЛ і займали близько 98% площі у 2023 році. Виконання планової площі рубок у 2023 році по лісгоспу становило близько 70%. При цьому у Скрипаївському лісництві показник виконання був 100%, а у Мохначанському лісництві – 66%.

За фактичним об'ємом заготовленої деревини основні показники також відрізнялися від планових на 2023 р.. План у ДП «Скрипаївське НДЛГ» на 2023 рік був 15195 кбм, а виконано було лише 12822 кбм. При цьому у Скрипаївському лісництві плановий обсяг рубок був дещо перевиконаний, а у Мохначанському лісництві було значне недовиконання. Сумарно по лісгоспу виконання плану заготівлі деревини становило 84,4%.

Далі аналізували показники окремо взятих видів рубок для більш детально вивчення утворення окремих видів деревини за призначенням.

Заготовлялися усі види ліквідних лісоматеріалів за призначенням – ділові круглі лісоматеріали, дрова промислового використання і дрова непромислового використання.

При проведенні лісозаготівлі утворювався також значний об'єм неліквідної деревини у вигляді хворосту та сучків, загальний об'єм якої у 2023 році був 1450 кбм сумарно по лісгоспу, в т.ч. у Скрипаївському лісництві – 610 кбм, у Мохначанському лісництві – 840 кбм.

Ця деревина у лісгоспі не використовується взагалі, залишається на лісосіках в купах для перегнивання та кожного року списується. Тому неліквідна деревина є значним резервом паливної деревини для можливого використання у лісгоспі для подрібнення на паливну тріску та отримання додаткового доходу.

Варто відзначити що у 2023 році у ДП «Скрипаївське НДЛГ» було значне збільшення основних фінансових показників порівняно з попередніми роками. Лісгосп вийшов на показник рентабельності 12,9%. Але таке збільшення було не за рахунок інтенсифікації проведення лісозаготівлі, а за рахунок продажу значного запасу залишків нереалізованої деревини попереднього 2022 року. Але вже за результатами 2024 року передбачається повернення рентабельності до звичайного розміру показника для лісгоспу – близько 3%.

Тому пошук додаткового доходу для лісгоспу становить значний інтерес. Таким джерелом може стати переробка неліквідної деревини на паливну тріску. При об'ємі утворення хворосту та хмизу 1450 кбм сумарно по лісгоспу і при актуальній ціні в регіоні близько 800 грн за кбм додатковий дохід може становити 1 млн 160 тис грн..

Таким чином, у роботі в умовах ДП «Скрипаївське НДЛГ» проведено аналіз обсягів наявності і заготівлі паливної деревини та пошук шляхів раціоналізації використання сировинних ресурсів при проведенні лісозаготівлі у ДП «Скрипаївське НДЛГ». Показана специфічність ДП «Скрипаївське НДЛГ», особливістю якого є те, що до складу входять лише два лісництва, але з діаметрально різним породним складом. У Скрипаївському лісництві абсолютну більшість за площею становить сосна звичайна, а у Мохначанському лісництві – дуб звичайний, що зумовлює використання різних підходів для проведення рубок і заготівлі деревини, в тому числі паливного призначення. Наголошено, що пошук додаткового доходу для лісгоспу становить значний інтерес. Таким джерелом може стати переробка неліквідної деревини на паливну тріску, дохід від якої на даний час може становити понад 1 млн.грн.